

De Stemming van 10 september 2017

Op 15 september is het 6 maanden geleden dat de verkiezingen waren. Het lijkt nog even te duren voordat er een nieuw kabinet is. In dat kader was het opmerkelijk om bij het programma Kamerbreed van 9 september jl. de vicevoorzitter van de Raad van State, Mr. Donner (ook wel de "onderkoning van Nederland" genoemd) het volgende antwoord te horen geven op de vraag of de formatie nu niet erg lang duurt: "Ten dele wordt dat gevoel gecreëerd. Laten we wel wezen: Bij Rutte 1 duurde het nog langer. Het kabinet trad aan na de 10e december. Toen waren de verkiezingen ongeveer op hetzelfde moment geweest. We moeten oppassen om onszelf voortdurend in de stemming te brengen: "Oh het duurt zo lang". "

In de VS zou dit "alternative facts" worden genoemd. De verkiezingen in 2010 waren namelijk niet in maart 2010 geweest, maar op 9 juni. En het kabinet trad niet aan na 10 december 2010, maar op 14 oktober. (Met daarin, evenals in het kabinet daarvoor Mr. Donner als minister). Kortom: in zijn reactie voegde Mr. Donner 5(!) maanden toe aan de duur van de kabinetsformatie in 2010 (in werkelijkheid was die ruim 4 maanden).

De electorale verhoudingen blijven van week tot week weinig verschuiven, hoewel het patroon ervan wel herkenbaar is. Waarbij de vier voorbestemde regeringspartijen inmiddels geleidelijk samen 5 zetels gezakt zijn.

zetels	TK2017	3-9-2017	10-9-2017	Versch. t.o.v. vorige week	Versch met TK2017
VVD	33	31	31		-2
PVV	20	19	18	-1	-2
CDA	19	17	16	-1	-3
D66	19	18	19	1	
GroenLinks	14	13	14	1	
SP	14	12	11	-1	-3
PvdA	9	12	12		3
ChristenUnie	5	5	5		
Partij voor de Dieren	5	6	6		1
50PLUS	4	4	4		
SGP	3	3	3		
DENK	3	3	3		
Forum voor Democratie	2	7	8	1	6
Totaal	150	150	150		
VVD+CDA+D66+ChristenUnie	76	71	71		-5

De electorale positie van de verschillende partijen wordt ook uitgedrukt in de volgende tabel. Uit de derde kolom is op te maken hoeveel procent van de Nederlanders deze partij nu aangeeft te stemmen of een kans te geven op een stem. De VVD staat dan duidelijk bovenaan (met 28%). Dan volgen 4 partijen tussen de 21 en 24% (D66, PVV, CDA en GroenLinks). De volgende 4 partijen scoren tussen de 11 en 14% (SP, PvdA, FvD en Partij voor de Dieren). Dan volgen tussen 5 en 8% ChristenUnie, 50PLUS en SGP. (De scores van DENK kunnen niet vastgesteld worden, maar liggen hoogstwaarschijnlijk ook in deze range.)

De vierde kolom laat zien welk deel van de kiezers van een partij van maart jl. nu nog steeds aangeeft die partij te stemmen. Gemiddeld is dat 77%. De vijfde kolom laat zien dat gemiddeld 18% van de kiezers nu een andere partij zegt te stemmen dan in maart jl.

percentages	TK2017	% van de kiezers die zegt deze partij nu te stemmen	% van alle kiezers die deze partij stemt of kans geeft	stemt zelfde partij als TK2017	stemt andere partij dan TK2017
VVD	21%	20%	28%	79%	15%
PVV	13%	12%	23%	71%	24%
CDA	12%	11%	22%	74%	22%
D66	12%	12%	24%	82%	12%
GroenLinks	9%	9%	21%	79%	16%
SP	9%	7%	14%	72%	20%
PvdA	6%	8%	13%	90%	6%
ChristenUnie	3%	3%	8%	84%	9%
Partij voor de Dieren	3%	4%	11%	83%	13%
50PLUS	3%	3%	8%	61%	33%
SGP	2%	2%	5%	92%	4%
DENK	2%	2%	?	?	?
Forum voor Democratie	2%	5%	13%	92%	4%
Totaal	98%	98%		77%	18%
VVD+CDA+D66+ChristenUnie	48%	46%		79%	16%

Ten aanzien van het eigen risico in de zorg is duidelijk te zien dat de kiezers van VVD, D66 en CDA andere wensen hebben ten aanzien van het eigen risico in de zorg dan de kiezers van de andere partijen. Het grootste verschil ligt tussen de kiezers van de VVD en de SP. 68% van de VVD kiezers wil dat het eigen risico hetzelfde blijft als vorig jaar en 66% van de SP-kiezers wil dat het naar 0 gaat.

Wat wilt u dat in het regeerakkoord komt te staan over het eigen risico in de zorg?

verticaal geperceenteerd	Allen	Stemde bij TK2017								
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLinks	50PLUS	FvD
Blijft hetzelfde als vorig jaar	35%	15%	68%	49%	52%	28%	5%	23%	11%	20%
Wordt 100 euro lager dan vorig jaar	30%	27%	14%	37%	24%	38%	28%	37%	52%	40%
Wordt afgeschaft	30%	53%	10%	8%	13%	29%	66%	38%	37%	37%
Weet niet/geen antwoord	6%	5%	8%	6%	12%	5%	0%	1%	0%	3%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Ten slotte is gevraagd wat de kiezers vinden ten aanzien van de eisen van de leerkrachten in het basisonderwijs. 61% vindt de staking op 5 oktober acceptabel. 43% van de kiezers vindt dat de regering volledig tegemoet moet komen aan de eisen van die leerkrachten. Kiezers van VVD en CDA vinden dat minder dan die van de kiezers van de andere partijen.

Vindt u dat de nieuwe regering tegemoet moet komen aan de eisen van de leerkrachten?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Stemt nu									
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLinks	50PLUS	FvD	
Ja volledig	43%	45%	27%	32%	41%	58%	65%	59%	35%	45%	
Ja, ten dele	42%	35%	51%	55%	47%	34%	32%	37%	30%	40%	
Nee	11%	16%	18%	13%	6%	6%	3%	2%	35%	11%	
Weet niet/geen antwoord	4%	3%	4%	1%	6%	2%	1%	1%	0%	4%	
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	